

MEIJDEN, R. VAN DER, E.J. WEEDA, F.A.C.B. ADEMA en G.J. DE JONCHEERE, 1983. Heukels-van der Meijden, Flora van Nederland, 20e druk, Groningen

MENNEMA, J. 1982. Onderzoek naar de plantengeografische aspecten van adventieve plantensoorten in Nederland. *Gorteria* II (3): 51-58

MENNEMA, J. 1980. Atlas van de Nederlandse flora. deel I Kosmos Amsterdam.

OOSTSTROOM, S.J. VAN, en Th. J. REICHELDT, 1958. Adventieven langs de Maas in Limburg. *Natuurhist. Maandbl.* 47 pag 67-70

OOSTSTROOM, S.J. VAN, en Th. J. REICHELDT, 1959. Adventieven langs de Maas in Limburg. *Natuurhist. Maandbl.* 48 pag 89.

OOSTSTROOM, S.J. VAN, en Th. J. REICHELDT, 1960. Adventieven langs de Maas in Limburg. *Natuurhist. Maandbl.* 49 pag. 19-24.

OOSTSTROOM, S.J. VAN, en Th. J. REICHELDT, 1962. Adventieven langs de Maas in Limburg. *Natuurhist. Maandbl.* 51 pag 115-116.

OOSTSTROOM, S.J. VAN, en J. MENNEMA, 1972. Adventieven langs de Maas in Limburg. *Natuurhist.*

Maandbl. 61 pag 42-44.

OBERDORFER, E., *Süddeutsche Pflanzengesellschaften*. Deel 3 (2de oplage) Gustav Fischer Verlag 1983 Stuttgart New York.

ROMPAEY, E. VAN, 1979. Atlas van de Belgische en Luxemburgse flora. nat. Plantentuin België. B 1860 Meise.

ROSS-GRAIG, S., 1967, *Drawings of British plants*. part 7 Leguminosae G. Bell & Sons LTD. London.

Korte Mededelingen

Roofvogelvervolgung

In verband met de 'zwane en volstrekt onverantwoorde roofvogelvervolgung in de grensstreek nabij Susteren en Schalbruch' organiseert de Stichting Kritisch Faunabeheer afdeling Limburg in samenwerking met haar Duitse zusterorganisatie Das Komitee gegen den Vogelmord op zondag 13 oktober a.s. een protestwandeling in een gedeelte van het Duitse en Nederlandse natuurgebied waar de vervolging plaatsvindt. Er zal een petitie worden aangeboden aan de Duitse overheden. De wandeling start om 14.00 uur bij de nieuwe kerk van Schalbruch. Nadere informatie: H. Pluijmakers, Postbus 27, 6114 ZG Susteren (tel. 04499-2848).

Stichting Kritisch Faunabeheer,
afdeling Limburg

Ruimtelijke Ordening

De Stichting Milieufederatie Limburg en de Konsulent Natuur- en Milieuedukatie organiseren op 26 oktober a.s. een informatiedag over Ruimtelijke Ordening.

Deze dag is met name bedoeld voor vrijwilligersgroepen, die plaatselijk vanuit het belang van natuur en landschap invloed willen uitoefenen op de voorbereiding en de inhoud van het bestemmingsplan buitengebieden en het streekplan.

Voorts zal er aandacht worden besteed aan diverse procedures, instellingen en overlegorganen, waarmee u

in het kader van de Ruimtelijke Ordening te maken krijgt.

Speciaal voor deze dag hebben we een handleiding Ruimtelijke Ordening vervaardigd, die u ontvangt bij inschrijving.

De informatiedag: Ruimtelijke Ordening zal plaatsvinden in Gemeenschapshuis Baandert, Frans Erenstraat 12 te Sittard (telefoon: 04490-13536).

De kosten bedragen f 15,— per persoon exclusief lunch (soep en broodjes zijn ter plaatse te koop). Inschrijving geschiedt door bovenvermeld bedrag voor 5 oktober 1985 te storten op gironummer 4376299 ten name van John Van Den Heuvel, postbus 455, 6040 AL Roermond o.v.v. R.O.

De handleiding Ruimtelijke Ordening wordt u dan spoedig toegezonden, zodat u deze nog voor 26 oktober kunt doornemen.

Voor meer informatie over deze dag, kunt u zich wenden tot: Stichting Milieufederatie Limburg, telefoon 04407-2578 of de Konsulent natuur- en milieuedukatie, telefoon 04750-19928.

Libellenonderzoekers opgelet!

De laatste tijd verschijnen er steeds meer artikelen over libellen in het Na-

tuurhistorisch Maandblad. Dit is misschien een reden om aan te nemen dat de interesse voor deze diergroep in Limburg erg groot is. Uit het aantal, aan de Nederlandse libellenonderzoekers doorgegeven waarnemingen zou het tegenovergestelde verwacht kunnen worden. Mogelijk is dus het aantal libellenonderzoekers in Limburg veel groter dan op grond van het aantal doorgegeven waarnemingen verwacht wordt.

Een aantal libellenonderzoekers wil daarom, middels deze "oproep", informeren naar de belangstelling voor libellen in Limburg. Blijkt deze groot genoeg te zijn dan lijkt het ons een goed idee om een Libellenstudiegroep op te richten.

Wij willen daarom iedereen met belangstelling voor libellen vragen, dit middels een brief of briefkaart kenbaar te maken. Zodra wij meer weten zullen wij u daarvan op de hoogte stellen.

"Libellenstudiegroep",
p/a Huub Peters, Gorisstraat 22,
6521 CK Nijmegen.

Determinatietabel Reptielen-Amfibieën en In- ventarisatiehandleiding Herpetofauna

In 1983 heeft de Herpetologische Studiegroep voor zijn leden een handleiding uitgegeven ter ondersteuning van het inventarisatie werk. Door een explosieve groei van het aantal veldwerkers raakte deze uitgave al snel

uitverkocht. Met de oprichting van afdelingen in Noord-Brabant en Gelderland bleken tevens een aantal aanpassingen nodig te zijn voor een algemener gebruik.

De thans verschenen tweede druk is dan ook op een aantal plaatsen flink gewijzigd en uitgebreid. De determinatietabel is verfijnd en voorzien van meer tekeningen. Groene kikkers kunnen thans op een vrij gemakkelijke manier gedetermineerd worden. Nieuw is een beknopt overzicht van de geslachtskenmerken en een hoofdstuk waarin het verschijnsel neotenie nader besproken wordt. In de bijlagen zijn ook de codenummers voor Gel-

derse en Brabantse gemeenten opgenomen en is de lijst van waarnemers behoorlijk uitgebreid. De nieuwe handleiding is verkrijgbaar in het Natuurhistorisch Museum en op de afdelingsbijeenkomsten van de Herpetologische Studiegroep (kosten f 2,50), of kan besteld worden bij de administrateur van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg te Maastricht door overmaking van f 2,50 en f 1,60 (portokosten) op postrekeningnummer 1036366.

T. Lenders,
Groenstraat 106, Melick

Boekbesprekingen

Landschapswandeling Nieuwenhoven.

Brochure samengesteld door het Provinciaal Natuurcentrum Rekem (B) Sector Cultuurconservatie onder redactie van Dr. J. Stevens. 1985. 108 blz., afbn., lit.opg., wandelkaart. Prijs Bfrs 120,— (incl. verzendkosten). Te bestellen door overmaking van het bedrag op postrekening 000 0400447 - 31 t.n.v. Provinciaal Natuurcentrum.

Het Provinciaal Natuurcentrum Rekem heeft na de landschapswandelingen van Aiden Biesen (zie Natuurhistorisch Maandblad 71 (11), 1982, blz. 195) en Rullingen (Maandblad 72 (8), 1983, blz. 147) thans een fraai verzorgd gidsje samengesteld van het provinciaal domein Nieuwenhoven, gelegen in Limburgs Haspengouw. Het is bereikbaar vanaf de oude weg St. Truiden-Hasselt op 5 km van het centrum van St. Truiden. Het betreft hier het grootste openbare bos in Belgisch Zuid-Limburg (82 ha). Door de Provincie Limburg werd aan het domein Nieuwenhoven een dubbele bestemming gegeven. Enerzijds de bescherming van de natuurlijke rijkdom en anderzijds moet het domein ten dienste staan van de bevolking als recreatieoord. Getracht is beide functies zo goed mogelijk tot haar recht te doen komen. Het recreatieve gedeelte werd daartoe geconcentreerd aan de rand van het domein en zoveel mogelijk ingepast in de bestaande omgeving. Het natuurwetenschappelijk gedeelte is toegankelijk voor wandelaars uitsluitend op de bewegwijzerde wandelpaden. De brochure begeleidt de wandelaar bij zijn ontdekkingstocht door het bos en geeft daarbij informatie over bodemgesteldheid, geschiedenis van het domein, be-

heer, flora en fauna, en de samenhang tussen deze aspecten.

Gezien de interessante flora en fauna van dit gebied worden de 3 uitgezette wandelingen (2,8, 1,8 en 1,2 km) van harte aanbevolen.

W.O.

Geologische wandelgids van de Eifel

Wilhelm Meyer Nederlandse vertaling N.J. Ro-waan. Thieme Zutphen, 1984. 112 blz. 91 kleurenfoto's, 14 blokdiagrammen en tekeningen. Prijs f 26,50.

Er bestaat in Midden-Europa nauwelijks een landschap waarin de geologische processen zo duidelijk zijn gedocumenteerd als in de Eifel. In deze gids zijn de wandelingen dan ook zo opgezet dat ze de verschillende etappes van het ontstaan van het geologisch zo veelzijdige landschap tonen.

De tochten voeren naar belangrijke en leerzame punten, als maren, vulkanen en grotten, maar ook langs woonsporen en overblijfselen uit de Romeinse tijd. Door het in het wilde weg graven naar fossielen, is op verschillende plaatsen ernstige schade toegebracht aan de vegetatie. Daarom worden slechts vindplaatsen aangeduid waar het gevaar van "leegplunderen" niet aanwezig is. De ondertitel "Reisgids voor Natuurvrienden" lijkt mij meer op z'n plaats dan "Geologische wandelgids", want uitgestippelde wandelroutes kan men er niet in vinden. De beschreven excursies moeten zelf uitgewerkt worden aan de hand van topografische kaarten; daartoe wordt bij elk hoofdstuk aangegeven welke kaarten nodig zijn.

W.O.

Geologische Kaart van Zuid-Limburg en Omgeving (Pré-Kwartair). W.M. Felder en P.W. Bosch. Staatsuitgeverij 's-Gravenhage. Prijs: f 10,—.

De nieuwe geologische kaart van Zuid-Limburg en omgeving vormt de eerste van een set van drie kaarten met een later daarbij te voegen begeleidende tekst. De eerste kaart laat de verbreding zien van de afzettingen van het Tertiair, Boven-Krijt, Carboon en Devoon onder het (op de kaart weggelaten) Kwartair. Dankzij het feit dat de geologische gegevens gedrukt zijn op een topografische kaart is het nu voor iedereen een koud kunstje om zich zeer nauwkeurig te oriënteren. Een pluspunt is ook dat maar liefst zevenenvertig groeven en ontsluitingen op de kaart staan aangegeven, met op de achterzijde een bijbehorende lijst met trefwoorden wat men hier in detail kan vinden. Eveneens in meerkleuren-druk uitgevoerde stratigrafische tabellen en een geologische dwarsdoorsnede van Zuid-Limburg completeren het geheel.

De kaart is voor slechts f 10,— te koop bij de Zuid-Limburgse VVV-kantoren en bij een aantal boekhandels. Zonder enige twijfel zal de oplage van slechts vijfduizend exemplaren spoedig uitverkocht zijn. Een welgemeende felicitatie aan de samenstellers van deze zeer overzichtelijke en praktische kaart is hier zeker op zijn plaats. Naast al deze positieve kritiek is er misschien toch een kleine kanttekening te maken. De kleuren van de kaart en het geologisch profiel corresponderen helaas niet met die van de stratigrafische tabellen. Dit werkt met name voor de onvoorbereide lezer enigszins verwarrend. Mogelijk kan dit "euvel" in de toekomst worden opgeheven?

M.J.M. Bless